

Adresse:

"IDJTIHAD,, Constantinople

Téléph. St. 865

XXI ème ANNÉE

15 Mars 1926 — No 200

الجهاد

IDJTIHAD

علمی ، ادبی ، اقتصادی مجموعہ

آبونمان : سنه لکی [۲۴ نسخه]
تورکیا ایچون ۲ ، خارج ایچون
۳ ، اعلا کاغذلیسی ۵ لیرادر .

اداره خانه سی :

جفال اوغلنده « اجتهاد نهوی »

تلفون : استانبول ۸۶۵

یکرمی برنجی سنه

نومرو ۲۰۰ - ۱۵ مارت ۱۹۲۶

ویرکینک عناصر پسیقولوجیایی سی

پروفه سسورلر ، پسیقولوجیایه عینی اعتنایی کوستر -
میورلر . علوم سیاسیہ مکتبنده ویریلن درسلدن برینک
پسیقولوجیایه تخصیص ایدیلیمش اولدیغنی وقیلہ ، نظر
دقته عرض ایتشمدم .

صوک درجه ده نادر اولمالری سبیلہ تطبیق و عملی
پسیقولوجیا کتابلرینک نه مترجملری ، نه قارئلری اکیسک
دکدر . بو سبیلہ درکه بوندن یکرمی بیش سنه اول نشر
ایدیلن کوچوک کتایم ، (روح الاقوام) ، برچوق لسانلره
ترجمه اولوندی و مترجملری آره سنده مشهور رجال دولت
بولونماقده در .

اسکیلکنه رغماً (روح الاقوام) ی شونک ایچون
ذکر ایدیورم ، که بو کتاب ، یالکز انسانلرک اداره سنه
و تاریخک تفسیرینه دکل ، بر آز صوکر ا کوستره جکمز
وجهله ، مثلاً برویرکی تأسیسی کبی هرکون قارشیسندنه
بولونولان عملی [Technique] مسئله لره ده دائماً قابل
تطبیق اولان پرنسیپلرک شرح و اثباتی محتوی در .

بو کتابده شرح ایدیلن بتون پره نسیپلری بوراده
تکرار ایدیمیه جکمدن بونلرک یالکز برقاچنی خاطر لاتماقله
اکتفا ایدم جکم :

اوزون بر ماضیء تاریخیسی بولنان اقوام ، همان همان
سبیلہ تشریحیلری قادار ثابت اولان پسیقولوجیائی
سبیلہ مالکدرلر .

حکومت جمهوریه مزک یکی ویرکیلر احداث ایتک وضعیشده
بولوندیغنی شوصیره ده دوقتور (کوستاولوبون) ک (عملی روحيات)
عنوانلی کتایبندن بحث آتی خلاصه نظر دقته عرض ایدیورم .
مقاله نک تامانی قارئلر ۱۷۴ نومرلو (اجتهاد) ده بولورلر :

حرب و حربی تعقیب ایدن بتون وقایع ، پسیقولوجیائی ،
علوم نافعہ نک ایلک صنفه قویدی انسانلرک حسیات
واحتراصلرینی قوللانماق صناعتنه غیر مطلع بولونولورسه ، بر
قومک اموری ناصل تمشیه ، اردولر یاخود کوچوک بر
دارالصناعه ناصل سوق و اداره اولونور ؟

اکثریا درمیان ایتدیکم وجهله ، آلمانلر محضاً ،
پسیقولوجیایک بعضی اساسی قاعده لرینی طانیماق ،
بیلیمه مک یوزندن حربی غائب ایتدیلر . بو قاعده لره
آشنا اولمق سایه سنده درکه ۱۹۱۷ ده ، فرانسه ده مشهور
برماره شال ، برچوق قول اردولره سرایت ایتمش اولان
و حربی خسران انکیز بر عاقبتہ سوق ایتک تهدیدندنه
بولونان بر حرکت اختلالیه نهایت ویردی .

مبارزه به کیرر کیرمز ، آمریقاییلر ، علم روح تطبیقنک
مفیدیتی اوپله بدرجه عالیده تسلیم ایتدیلر که ، ضابطار
ایچون بیوک بر جلد یازدیردیلر . بو جلدده عسکرلرک
اداره سی اشناسندنه بر عصیانی تشکیل ، محاربلرک ضعیفلایان
نه نه رزایلرینی تحریک و هیجان تولید ایتک الح کبی ظهور
ایدیمیه جک احوالک کافه سی بوجلدده تأمل اولونمشدر .

حيات خصوصيده هيچ بر تفتيش آلتنه كيرمك ايسته مەين فردجي [Individualiste] اقوامده ، ايش بوسبوتون باشقا اولور ، ويركي ، (مسكن ايجارى ، خدمتجي عددی الخ. كې) خارجي قرينه Signe لراوزه رينه مؤسس اولور وحيات شخصيده هيچ بر تفتيش و تفحصي مستلزم اولمازسه ، بوفردجي اقوام طرفندن قبول اولونور .

(فرانسه) نك ۱۹۱۴ ده ۲۸ ميليار اولان بورجلري ۱۹۲۲ ده ۳۲۸ ميلياره بالغ اولماقده در ؛ بو مبلغ ايسه ، ياقينده ، بورجلرك فائضلريني تأديه كوجلكله كفائيت ايدجك در . بو وضعيتك ايجندن ناصل چيقماي ؟

بتون ماليه ناظرلر مز بو غيرقابل حل مسئليني حله اوغراشديلر . وركيلري آرتق آرتيراماز بر حالده بولوندوقلرندن تحصيلات مقداريني آرتيرمايه چالشيورلر . بو مقصده در ، كه ماليه ناظرلر ميز موسيو (دولاستهري) ماليه نظارتي شعبه مديرلرينك توصيه لري اوزه رينه ، پارلمنتويه برطاق تدابير شدتكارانه تكليف ايتدي ، كه قبولي حالده ، آز زمان ظرفنده سرمايه لرك عمومي بر فراريني مؤدى اولور .

تصور اولونان تدبيرلرك تهلكي و غير مؤثر اولديغيني كوسته رن پسقولوجيائي اعتراضلري بو ممتاز ناظره شفاهاً عرض و شرح ايتمك مقصديه كنديسي ، وقتيله پروفيسور (داستر Dastre) ايله برابر تأسيس ايتمش اولديغ و هر مسلحك اك مشهور رجالتك ، فكرلريني مناقشه ايتيه كلكلكري هفته اوكله طعمانه دعوت ايتدم .

ناظر لطفاً دعوته اجابت ايتدي ؛ فقط بر راحتسزاق بنم طعماده بولونمايه مانع اولديغندن ، بر فقره سني آتويه درج ايتديكم بر مکتوبله اعتراضلري كنديسنه ايضاح ايتدم :

ايراد اوزه رينه موضوع وركينك حاصلاتي ، بالطبع آرتيرماق ايسته يورسكز . فقط مشكوك بر ترايد ايجون مالي بر انگيزيسون ، جبر و شدتله مترافق بر تفتيش و تحري تكليف ايد يورسكز ؛ بو تدبير مكلفيني ، ايستر ايسته مز اغضاب ايدجك و حكومه چوق عليه دار ياراتاقدرد .

بو اقوامك تاسيساتلري ، فكرلري ، ادبياتلري و صناعتلري هپ بو روحي سجيهردن صدور ايدر . هيئت مجموعه سي ، بر قومك روحي تشكيل ايدن پسقولوجيائي سجيهر ، قومدن قومه تخلف ايتديكندن مختلف ملتر باشقا باشقا حس ايدر ، باشقا باشقا محكمه يوروتور و عيني احوالده باشقا باشقا عكس العملده بولونورلر [عيني محيط و مؤثراتدن باشقا باشقا طرزدرده متأثر اولور و بومؤثراته قارشى باشقاباشقا طرزدرده مقاومت و مقابله اجرا ايدرلر] تاسيسات ، اعتقادات ، السنه و صناعات ، بر چوق ظواهر مخالفه يه رغماً ، درين استحاله لره اوغراماق سزين بر قومدن ديكر بر قومه انتقال ايدمه مزلر .

سفلى بر عرقك بتون فردلري ، آره لرنده پك بيوك بر مشابيه عرض ايدرلر . عالي عرقدرده ، بالعكس ، فردلر ، مدنيت ترقى ايتدجكه ، يكديكلرلرندن فرقليلا . شيرلر . بناء عليه مدنى انسانلر مساواته دوغرو دكل ، بلكه ، برمترايد مساواتسزلقه دوغرو يورورلر . مساوات ، قرون اولانك « قومونيزم » يدر . فرقليلاشماق ترقيدر . بر قومك مرتبه مدنيتده كي سويه سي بالخاصه مالك اولديغيني عالي دماغلرك عدديه منكشف اولور .

تكرار ايدهرم ، بو اساسي قانونلر سياسي و اجتماعي حياتك بتون عنصرلرينه تطبيق اولونور .

بونك مادي بر مثالي ويرمك اوزه رنه پك معين بر موضوعي ، يعنى ايراد اوزه رينه قابل قبول بر وركيني درپيش ايدلم .

لاعلى التمين بر وركي دائماً ناخوشدر ، فقط وركي ، اعطاسيله مكلف قيليناك ايسته نيلن قومك ذهنيته بر قاقه تأثيري ياپار و اونا پك غير ملايم كليرسه او وركي قابل تطبيق و تحصيل اولماز .

ديسپلينه [يعنى انتظام و ضبط و ربط ايله مألوف] و نظاماته پك حركتكار اقوامده مثلاً انگليز و آلمان مملكتلرنده هر وطنداشدن ، دوغرو اولوب اولماديغنك مأمورلر طرفندن تحقيقي كال اطاعته قبول اولنان بياننامه لر ايسته نيله بيلير .

عقل سلیم

مبحث 79 بودنیانك ظلم و سفالتربنك دیگر برعاطره
[آخرنه] نغمیری باطل برزعم ، عبت بر فرضیدر .

دنیا منك حننه و قوعی اولدینی فناقلردن شکایتده
بولوندیغمز زمان بزى اوته کی دنیا به [یعنی آخرته] حواله
ایدیورلر . بزه دنیلک ایسته نیور، که ، بر مدت ایچون
بودنیاده حدوشنه مساعده ایتدیکی ظلملری و سفالتلری
الله، آخرتده تعمیر ایدیهك . مع هذا ، مادام که الله اولدوچه
اوزون بر مدت عدالتی اویقوده براقارق بوکره ارض منك
مدت حیاتجه ، فنا لك حکمران اولماسنه راضی اولمشدر
دیگر بر کرهك ، دیگر بر دنیاك مدت حیاتجه دخی ،
سکهنه سنك فلا کتلی اوزهرنده عدالت الهیهك عینی
صورتله اویقویه دالمایاجاغی بزه کیم ونه تأمین ایدر ؟

اللهك صبور اولدینی وعدالتی پك بطی ایسهده بوندن
دولایی هیچده آز محقق اولمادینی سوبله نیلهرك عذاب
واضطرابلر من تسلیه اولونور . کورمیورلری که عادل ،
لا یتحول ، وقادر کل بر ذات ایچون صبر یاقیشاماز ؟ الله
ظلمه ولو بر لحظه اولسون مسامحه ایده بیلمیری ؟ بیلین
بر فنا لعه مماشات ایتك یاضعیفلق ، یاقرار سزلق ، یاخود خدعه
[Collusion] علامتیدر . منع ایتك اقتدارینه مالک بولونولان
بر فنا لعه مسامحه ایتك فنا لك ارتکاب اولونماسنه راضی
اولماقدر .

.....
برنجی سبب ، سوسیالیست لرده تصادف ایده جکی
مخالفتك شدتی ایدی .

داها آز ای اولماقله برابر ایکنجی سبب داها قوتلی
ایدی ! ناقابل مناقشه خارجی قرینه لره کوره اوتوماتیک
بر صورتده وضع ایدیلن بر ویرکو ، انتخابلری یاپان و فعلاً
(فرانسه) بی اداره ایدن انجمن لری و والی [Préfets]
لری صوكت درجده مؤثر بر تأثیر اجرایی واسطه سندن
محروم ایدیوردی ...

دوقتور کوستا لوبون

ترجمه : ع . ج .

[اجار مقداری ، استخدام اولونان خدمتچی عددی
کبی] ثروت و ایرادك خارجی قرینه لری اوزهرینه مؤسس بر
ویرکی ، بوکونکی ویرکیدن داها یوکسك اولسهده ، اداره
مأمورلرینك تفتیش و تحقیقی مستلزم بیان نامه لر اوزهرینه
مؤسس بر ویرکیدن داها قولای قبول اولونور .

زجری و ستمکار معامله به میدان ویرمکسزن ،
ایراد اوزهرینه موضوع ویرکینك ، شیمدیکی مقدارینه
مساوی و حتی متفوق اولماسی ایچون ، خانه ایجاری
مقداری و مستخدم خدمتچیلرک عددی کبی ثروتك خارجی
قرینه لریه هانکی « امثال » ك [هانکی نسبتك] تطبیق
ایدیلک لازم کله جکنی بیلیمك ، هر زمان اولماسهده ، بر
چوق احوالده قولایدیر . بناء علیه تدقیقات آتیتهك
اجراسنی تکلیف ایدرم :

مختلف محللرده ، کلیشی کوزل یوز مکلفه دوشن
ویرکی مقدارینی آلك ، حال حاضرده ویردیکلری ویرکی
تحقیق ایدك ، عینی مقدار وحتی داها زیاده ویرکی آلا بیلیمك
ایچون ، اجاره و سائره کبی ثروتك قرینه خارجی سه
کوره بونلره نه قادر ویرکی طرح ایتك لازم کله جکنی
تدقیق ایدك .

بو اساسلر تعیین ایدیلدیکدن صوکره ، مالی تفتیشات
جبریهدن آزاده و هرکسك بلا شکایت قبول ایده جکی
بر صورتده ایراد اوزهرینه موضوع بر ویرکی تأسیس
ایتکدن داها قولای برشی اولماز .

ناظر ، « تلقیناتی التجدی دقتله تدقیق ایتدیره جکنی »
جواباً بانا بیلدیرمك لطفنده بولوندی . فقط مجلس
مبعوثانده کی سوسیالیستلرک مخالفتی قارشیننده ، نهایت الامر
ناظر تلقیناتك آنجا ق بر قسمنی قبول ایده بیلدی .

* *

هر هفته اوکله طعانی ایتدی کمز محل ، بر مناقشه یری
اولدیغندن سابق البیان فکرلری موقع تقیده قویدم .
پسیقولوجیائی اصابتنه اعتراض اولونمادی . فقط پسیقوجیاچه
شایان نفرت لاکن سیاسیة پك قوتلی ایکی سببه بناء
هیئت عمومیه سیله قبول اولونماسی احتمالی بولونمادینی
درمیان اولوندی .